

1.07A KEVÄÄLLÄ PAISTAA AURINKO

OPISKELTAVA SANASTO JA RAKENTEET

vuodenajat
kuukaudet
sääsanastoa

Tämä on sisartuokio tuokiolle
1.7b Olen syntynyt tammikuussa.

TARVIKKEET

- Vuodenaikaympyrä
- Vuodenaikakuvat, jotka voi liittää vuodenaikaympyrän päälle
- Kuukausikuvakortit (tai vanha seinäkalerteri, josta voi repiä sivut irti)
- Kori tms. astia kuvakorteille
- Sinitarraa
- Noppia, kalenteri
- Sanastomonisteissa kuukausien nimet

TUOKION KULKU

TERVEHDYKSET JA ESITTÄYTYMINEN

Opiskelijat istuvat piirissä. Reippaat tervehdykset, vetäjä ja avustaja kertovat nimensä. Hei, minä olen... Kaikki kertovat oman nimensä vuorollaan.

TAVOITTEET

Tänään opitaan vuodenajat ja kuukaudet. Opitaan sanomaan **“Kesäkuussa paistaa aurinko”**. [Pöydällä on vuodenaikoihin liittyvät kuvakortit ja kuukausikortit (tai seinäkalerteri) sekä vuodenkiertoa kuvaava ympyrä. Vetäjä kertoo tuokion aiheet ja näyttää samalla kuvakortteja (vuodenajat) ja kuukausikortteja (tai seinäkalerteria).]

SANASTON MALLINNUS

1. VUODENAJAT. Vetäjä näyttää vuosiympyrää ja sanoo: *“Tämä on vuosi”*. Vuosiympyrään voi myös kirjoittaa kuluvan vuoden vuosiluvun. Vetäjä näyttää vuodenaikakuvakortit ja sanoo jokaisen kuvan esittämän vuodenajan nimen: talvi, kevät, kesä, syksy. Opiskelijat toistavat avustajan johdolla. Jokaisen vuodenajan sanottuaan vetäjä liimaa esimerkiksi sinitarralla kyseisen kuvakortin ympyrään oikeaan kohtaan. Vuodenajat käydään läpi pari kertaa. Lopuksi vetäjä osoittaa ikkunasta ulos ja sanoo meneillään olevan vuodenajan, esimerkiksi *“Nyt on kevät.”* Oppijat toistavat.

2. SÄÄSTÄ KERTOMINEN. Vetäjä kertoo, että nyt puhutaan säästä. Vetäjä näyttää vuodenaikakuvakortteja ja kuvailee jokaista vuodenaikaa. Opiskelijat toistavat vetäjän johdolla. *Talvella sataa lunta, Keväällä paistaa aurinko, Kesällä on lämmin, Syksyllä sataa vettä.* Vetäjä näyttää kuvakortista lumen, auringon ja kuvailee tarvittaessa elekielen avulla, miltä sää tuntuu. Käydään säälauseet pari kertaa läpi. Lopuksi vetäjä osoittaa taas ulos ja sanoo meneillään olevan vuoden ajan säälauseen, esimerkiksi *“Nyt on kevät. Keväällä paistaa aurinko.”*

PUHUVAN SANAKIRJAN MALLINNUS

Vetäjä esittelee puhuvan sanakirjan osoittaen avustajaa ja sanoen *“sanakirja”*. Avustaja voi havainnollistaa rooliaan pienen sanakirjan avulla osoittaen ensin sanakirjaa, sitten itseään. Vetäjä jatkaa: *“Tässä on sanakirja. Jos et muista sanaa suomeksi, kysy sanakirjalta.”* Vetäjä ottaa yhden vuodenaikakortin käteen ja aloittaa sanan, esim. *“Marr... hmmm”* ja koskettaa avustajan kättä (avustajalla voi olla sanakirja kämmenellään). Avustaja: *“Talvi.”* Toistetaan vielä toisen kuvan kanssa.

DIALOGIN MALLINNUS

Opetellaan kysymään ja kertomaan eri vuodenajoista. Kerrataan ensin vuodenajat. Opiskelijat ottavat korista yhden vuodenaikakortin, käydään vuodenajat piirissä läpi. Tämän jälkeen opetellaan kertomaan säästä. Vetäjä ottaa talvi-kortin ja kysyy avustajalta: *“Millaista talvella on?”* Avustaja vastaa: *“Talvella sataa lunta”*. Voidaan käydä näin läpi muutkin vuodenajat. Tämän jälkeen opiskelijat ottavat korista yhden vuodenaikakortin. Vetäjä kysyy kultakin opiskelijalta sen mukaan, minkä kortin tämä on saanut: *“Millaista talvella/keväällä/kesällä/syksyllä on?”* Avustaja toimii sanakirjana ja siirtyy aina vastausvuorossa olevan taakse. Kortit jaetaan toisen kerran uutta kierrosta varten.

SANASTON MALLINNUS

3. KUUKAUDET. Vetäjä kertoo, että nyt opitaan kuukaudet. Kuukaudet havainnollistetaan vuodenaikakorttien ja kuukausikorttien avulla (apuna voi olla myös seinäkaleri). Vetäjä näyttää talvikorttia, lukee tammikuukortista kuukauden nimen ja näyttää oppijoille tammikuun kuvan. Avustaja pyytää käsieleellä oppijoita toistamaan. Tämän jälkeen vetäjä asettaa tammikuukortin talvikortin alle. Kierros kannattaa aloittaa tammikuusta. Talvikortin alle tulevat kuukaudet joulukuusta helmikuuhun.

Kevätkortin alle kootaan maaliskuun–toukokuun kortit, kesän alle kesäkuu–elokuun kortit ja syyskortin alle syys–marraskuun kortit. Lopuksi joulukuun pannaan vielä talvikortin alle. Vetäjä luettelee kuukausien nimet vuodenaika kerrallaan ja opiskelijat toistavat avustajan johdolla. Käydään läpi pari kertaa. Lopuksi vetäjä sanoo vielä: *“Nyt on kevät. Nyt on toukokuu.”*

HELMIKUU ON TALVELLA

Vetäjä antaa avustajalle vuodenaikakortit ja ottaa itse jonkun kuukausikortin, esim. helmikuu, ja sanoo sen ääneen. Avustaja nostaa talvikuvan ja vastaa *Talvella*. Vetäjä sanoo: *“Helmikuu on talvella”* ja kehottaa kaikkia toistamaan. Toistetaan jollain toisella kuukaudella, sitten taas toistetaan. Tämän jälkeen opiskelijat ottavat korista oman vuodenaikakortin.

Käydään kortit läpi niin, että kukin sanoo saamansa vuodenajan. Tämän jälkeen vetäjä ottaa yhden kuukausikortin kerrallaan ja sanoo kuukauden nimen ääneen. Opiskelijoiden tehtävänä on tunnistaa oman vuodenaikansa kuukaudet eli nostaa oma korttinsa ylös ja sanoa vuodenajan nimi. Tämän jälkeen vetäjä muodostaa lauseen kuukaudesta ja vuodenajasta, vaikkapa *Lokakuu on syksyllä*. Kaikki toistavat.

Tuokion lopuksi vetäjä voi osoittaa ulos ikkunasta ja sanoa: *“Nyt on kevät. Nyt on toukokuu. Toukokuussa aurinko paistaa.”* Avustaja kehottaa oppijoita toistamaan lauseet monta kertaa.

VALINNAINEN LISÄTEHTÄVÄ:

Nopeasti etenevälle ryhmälle voi teettää vielä seuraavan toiminnallisen harjoituksen. Jokaiselle jaetaan yksi kuukausikortti ja kuukaudet käydään läpi ringissä toistaen. Sanakirja auttaa. Jos ryhmässä on vähemmän kuin 12 oppijaa, jotkut voivat saada kaksi korttia. Myös vetäjä ja avustaja voivat ottaa kortit (avustaja ottaa jonkun talvikuukausista). Seuraavaksi vetäjä menee seisomaan yhteen huoneen nurkista talvikortin kanssa. Vetäjä näyttää korttia, sanoo *“Talvella”* ja panee talvikortin nurkkaan lattialle. Avustaja lukee oman korttinsa kuukauden ääneen, esimerkiksi helmikuu ja menee seisomaan nurkkaan asettaen kuukausikorttinsa talvikortin alle. Sen jälkeen vetäjä osoittaa jokaista huoneen nurkkaa ja antaa niillekin oman vuodenajan sanomalla vuodenajan ääneen, näyttämällä korttia ja viemällä sen nurkkaan. Seuraavaksi vetäjä kannustaa oppijoita menemään kuukausikorttinsa kanssa oikean vuodenaikakortin luo ja panemalla kuukausikortin vuodenaikakortin alle. Vetäjä ja avustaja auttavat jokaista löytämään oman nurkkansa. Kuukaudet järjestetään vuodenajan alle oikeaan järjestykseen. Tätä voidaan toistaa uusilla kuukausikorteilla joitakin kertoja.

VALINNAINEN LISÄTEHTÄVÄ:

Opiskelijat heittävät kahta noppaa jokainen vuorollaan. He painavat mieleen saamansa silmäluvun ja muistelevat kuukauden, johon luku viittaa. Noppien heiton jälkeen opiskelijat asettuvat riviin saamansa silmäluvun mukaisesti tammikuusta joulukuuhun. Jonossa oppijat voivat sanoa oman kuukautensa ääneen tai halutessaan näyttää luvun sormilla, jolloin vetäjä tai avustaja sanoo kuukauden, oppija toistaa. Jos vaikkapa maaliskuun saaneita on monta, heitetään noppaa uudestaan niin monta kertaa, kunnes jokaisella kuukaudella on oma edustajansa. Lopuksi kuukaudet sanotaan vielä yhdessä ääneen.

Tehtävä voidaan toteuttaa myös siten, että vetäjä antaa jokaiselle oman kuukausikortin, ja opiskelijoiden on järjestäydyttävä riviin tammikuusta joulukuuhun. Vetäjä pyytää lopuksi rivissä seisovia opiskelijoita sanomaan saamansa kuukauden nimen. Opiskelijat siirtyvät tarvittaessa oikeaan kohtaan rivissä.

PIIRIN LOPETUS

Jaetaan opiskelijoille sanastomoniste ja kerrataan opitut asiat pikaisesti.

KEHUT, KIITOKSET JA HYVÄSTELYT.